

Üst Giysilik Kumaşların Kalite Faktörleri

Ziya ÖZEK
Yrd.Doç.Dr.

Uludağ Ün. Tekstil Müh. Böl., Bursa

Üst giysilik kumaşlar tekstilin modaya en çok bağımlı, kumaşın estetik ve fiziksel performansının çok önemli olduğu bir ürün grubudur. Konfeksiyon stili ve konforu da kumaş performansına dolaylı bir biçimde yansır. Dokuma kumaşların yaygın olarak kullanıldığı bu alanda kaliteyi belirlemede; liftipinden harman kompozisyonuna, iplik üretim tekniğinden kumaş örgüsüne, estetik görünümünden kumaş tutumuna, dökümüne ve giyimdeki konforuna dek pek çok faktör birbiriyle bağlantılı olarak etkileyici olurlar. Bu yazıda bu faktörler incelenmiş ve örneklerle aralarındaki ilişkiler tartışılarak anlatılmıştır.

QUALITY FACTORS IN OUTERWEAR FABRICS

Outerwear fabrics which are the most fashion-dependent textiles, are usually assessed by the esthetic and physical performance of the fabric. The style and comfort of clothings also indirectly influence the fabric performance. On the assessment of quality of outerwear fabrics which are mostly produced of woven fabrics, several factors; from fiber type to blend composition, from yarn manufacturing technique to fabric weave, from esthetic appearance to fabric handle, drape and comfort in wear appear to be decisive. In this paper, evaluation and comparison of these factors are given together with some examples.

1.GİRİŞ

Günümüzde giderek genişleyen bir kullanım sahasına sahip olan tekstil ürünlerinin en belirgin kullanım yeri, hiç kuşkusuz, giyim ve konfeksiyon alanlarıdır. Üst giyime uygun en iyi ve en ekonomik performansı vermeleri nedeniyle yaygın olarak giysi formunda kullandığımız tekstil malzemelerinin tamamı belirli üretim süreçlerinden geçirilerek bu formlara dönüştürülmüş lifler topluluğudur. Pek çok diğer eşyalar gibi bunların da belirli kullanılabilme süreleri yani ömürleri ve kullanım amacına uygun belirgin özellikleri olmak zorundadır. Kullanım sırasındaki performanslarını etkileyen yalnızca kumaşın içerdiği lif değil, bunların hangi yöntemleri kullanarak nasıl biçim değişimine uğradı-

ğıdır. Kullanım sırasında uygun koşulların sağlanması ve iyi bakım uygulanması şüphesiz kumaş ve giysilerin ömrünü ve performansını önemli ölçüde etkileyecektir.

Üst giyimlik kumaşlar ve giysiler modadan en çok etkilenen tekstil ve konfeksiyon ürünü olmalarının yanı sıra fiziksel ve estetik kalite açısından da doyurucu olması gereken ürünlerdir. Bu tip kumaşlar tüketiciye sunulduğunda, genelde estetik görünümü ve yumuşak tutumu en belirleyici özellikler olarak ortaya çıksa da bunların yanında daha pek çok kalite ve giyim konforunu etkileyen faktörler olacaktır.

Sanat ve tekniğin birarada kullanılması gereken tekstil kumaşlarının tasarım aşamasında, son kullanım amacına uygun biçimde modaya uyum, aşırı olmayan üretim maliyeti, işlevsellik ve estetik görsellik yanında tüketici istek ve beğenilerinin yerine getirilmesi ne çalışılmalıdır.

2.KUMAŞ TASARIM VE ÜRETİMİ

Kumaş üretim teknikleri ve yöntemlerindeki yeni gelişmelere karşın üst giysilik kumaş denildiğinde, hiç kuşkusuz dokuma kumaşlar akla gelecektir. Son yıllarda örme kumaşların üst giyimdeki payı önemli oranda artmışsa da, bu çoğunlukla bayan kullanımına yönelik olmuş ve dokuma kumaşların bu alandaki geleneksel yaygınlığını ve itibarını karşılayamamıştır. Örme kumaşlar; esneklik, hava geçirgenliği ve kırıma özellikleri açısından iyi performans vermelerinin yanında daha geniş desen olanaklarına da sahiptirler, ancak biçimsel stabilitesindeki zayıflık, aşınma direncindeki yetersizlik ve dökümlülük yeteneğinin düşük olması nedeniyle belirden yerlerin dışında kullanılamaz.

Tablo 1. Örme ve dokuma tekniklerinde kumaş oluşum aşamalarının karşılaştırılması

	ATKI ÖRME	ÇÖZGÜ ÖRME	DOKUMA
Numune alma kolaylığı	++	+	++
Esneklik	+++	++	++
Kumaş oluşum süresi	+++	++	+
Üretim maliyeti	+++	++	+
Üst giyime uygunluk	+	+	+++

Atkı ve çözgü örme teknikleri ile dokuma tekniğindeki kumaş üretim süreçleri Tablo 1'de karşılaştırılmıştır. Görüldüğü gibi, göreceli yüksek üretim maliyetine karşın optimum performansı veren dokuma ürünleri bu alandaki temel kumaşlar olarak yaygın biçimde kullanılmaktadır. Elbise, ceket, pantolon ve tayyör gibi bay ve bayan üst giyim kumaşları, dokumaların yaygın ve rakipsiz kullanım alanlarından biridir. Bu kumaşlarda biçimsel stabilite, dökümlülük, aşınma dayanımı ve mukavemet aranan bazı önemli fiziksel özelliklerdir.